Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Lausuntopyyntönne 26.2.2021, HE 18/2021 vp

Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi arvonlisäverolain, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä on kyse etämyyntiä koskevien ja arvonlisäverovelvoitteita helpottavien järjestelmien käyttöönottoa koskevien Euroopan unionin direktiivien täytäntöönpanosta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2021.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetulla sääntelyllä täytäntöönpantaisiin kansallisesti Euroopan unionin ensimmäinen ja toinen niin sanottu etämyyntidirektiivi. Täytäntöönpano edellyttää arvonlisäverolain muuttamista.

Suomen Yrittäjät tukee esityksen taustalla olevien direktiivien tavoitteita sisämarkkinoiden toimivuuden ja EU:n alueelle sijoittautuneiden yritysten kilpailukyvyn parantamisesta, arvonlisäveron kannon tehokkuuden ja jäsenvaltioiden verotulojen varmistamisesta sekä hallinnollisen rasituksen vähentämisestä.

Hallinnollisten kustannusten vähentäminen on erityisen tärkeää, sillä ne hankaloittavat erityisesti pienempien yritysten toimintaa ja voivat vaikuttaa myös rajat ylittävän kaupankäynnin aloittamiseen. Erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten näkökulmasta sääntelyn tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista ja selkeää. **Muutosten merkittävyys ja laaja-alaisuus huomioon ottaen myös Verohallinnon ohjeistuksen tulisi olla mahdollisimman käytännönläheistä ja ymmärrettävää**. Tämän merkitys korostuu, sillä hallituksen esitys sisältää paikoin hankalasti avautuvia käsitteitä, jotka osin myös muistuttavat toisiaan ja ovat siten omiaan aiheuttamaan sekaannusta. On tärkeää, että Verohallinto julkaisisi soveltamisohjeen hyvissä ajoin ennen lainsäädännön voimaantuloa.

Yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmän laajentaminen

EU:n sisäisen tavaroiden etämyynnin verotusmaata koskevasta jäsenvaltiokohtaisesta vuotuisen etämyynnin raja-arvosta luovuttaisiin ja etämyynti verotettaisiin kulutusvaltiossa. Pienten yritysten hallinnollisen taakan helpottamiseksi ainoastaan yhteen jäsenvaltioon sijoittautuneen myyjän suorittama EU:n sisäinen tavaroiden etämyynti verotettaisiin kuitenkin kuljetuksen alkamisjäsenvaltiossa, jos toiseen jäsenvaltioon tapahtuneiden palvelumyyntien ja EU:n sisäisten tavaroiden etämyyntien kokonaisarvo EU:n alueella olisi enintään 10 000 euroa kalenterivuodessa.

Arvonlisäveron yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmän laajentaminen nykyisistä palveluista koskemaan kaikkia EU-maihin sijoittautuneille kuluttajille myytäviä palveluja sekä tavaroiden etämyyntiä luo mahdollisuuksia verkkokauppiaille, sillä myynnin arvonlisäveron ilmoittaminen ja maksaminen myyjän tunnistamisjäsenvaltion kautta yksinkertaistaa rajat ylittävän kaupan arvonlisäverovelvoitteiden hoitamista, kun tavaran tai palvelun myyjän ei tarvitse rekisteröityä erikseen jokaiseen jäsenvaltioon, johon sijoittautuneille kuluttajille se myy palveluita tai tavaroita etämyyntinä. Erityisjärjestelmään rekisteröinnin vapaaehtoisuus mahdollistaa kuitenkin edelleen vaihtoehtoisesti myös jäsenvaltiokohtaisen rekisteröitymisen kuluttajan sijaintivaltioon myynnin ylittäessä 10 00 euron rajan.

Nykyisten ja uusien raja-arvojen väliin jäävien yritysten hallinnollinen taakka voi toisaalta myös jossain määrin kasvaa. Käsityksemme mukaan esitetyt muutokset eivät kuitenkaan lisää yritysten hallinnollisia tai taloudellisia kustannuksia tai velvoitteita suhteettomasti esityksellä tavoiteltuihin päämääriin ja saavutettaviin hyötyihin nähden.

Uudistuksen kannalta on keskeistä, että yrityksille taataan helposti saatavilla olevat ajantasaiset tiedot kulutusjäsenvaltioissa sovellettavista verokannoista. Tästäkin huolimatta sovellettavan verokannan määrittäminen voi olla yrityksille paikoin haasteellista.

Vähäarvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapaus

Vähäarvoisten tavaralähetysten vapautus maahantuonnin arvonlisäverosta on antanut kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynnille, ja verovapauden kilpailua vääristävä vaikutus on voimistunut verkkokaupan ja EU:n ulkopuolisten tuontien määrän voimakkaan kasvun myötä. Verosta vapauttamiselle asetettu 22 euron raja on myös johtanut siihen, että kolmansien maiden myyjät pilkkovat tilauksia pienempiin enintään 22 euron arvoisiin osiin, jotta kuluttajaostaja välttyy arvonlisäverolta.

Verovapauden kumoaminen parantaa suomalaisten ja muihin EU-maihin sijoittautuneiden yritysten kilpailukykyä, ja pidämme muutoksen toteuttamista tärkeänä.

Ehdotus arvonlisäverolain 19 a §:n siirtämisestä säädöksen 19 c §:ään

Hallituksen esityksessä ehdotetaan voimassa olevan arvonlisäverolain 19 a §:n liikkeen tai sen osan luovutusta koskevan säännöksen siirtämistä säädöksen 19 c §:ään.

Muun muassa Suomen Yrittäjät esitti hallituksen esitysluonnoksesta antamassaan lausunnossa lain jatkovalmistelussa huomioitavaksi, että liiketoimintasiirtoa koskeva säännös on laajasti käytetty yritysten sopimuksissa, eikä sen paikkaa tulisi muuttaa. Liikkeen tai sen osan luovutusta koskevan **säännöksen paikan muuttaminen** hankaloittaisi yritysten toimintaa lainsäädäntömuutoksesta aiheutuvan sopimuspäivitysten tarpeen vuoksi, ja se **voisi aiheuttaa myös ennakoimattomia vaikutuksia ja virheitä yritysten toiminnassa vuosienkin ajan johtaen myös taloudellisiin seuraamuksiin**. Asian arvioinnissa olisi nähdäksemme syytä ottaa huomioon, että sähköistä kuluttajakauppaa koskeva lakiuudistus ei sisällöltään liity liikkeenluovutustilanteisiin. Tahattomillekin virheille altistavan säännösmuutoksen tekemisestä olisi nähdäksemme siksi perusteltua pidättäytyä.

Hallituksen esitysluonnoksen jatkovalmistelussa nykyisen arvonlisäverolain 19 a §:n säännöksen siirtämistä lakiin lisättäväksi ehdotettuun uuteen 19 c §:ään pidettiin lain systematiikan kannalta perusteltuna. **Pyytäisimme valiokuntaa kiinnittämään huomiota siihen, olisiko lain systematiikkaa vaarantamatta kuitenkin mahdollista säilyttää voimassaolevan lain mukainen 19 a §:n säännös paikallaan.**

SUOMEN YRITTÄJÄT

Laura Kurki
veroasiantuntija